

Inimõiguste ümarlaud

Koosoleku protokoll

Kuupäev: 22. oktoober 2015

Asukoht: Avatud Eesti Fond, Estonia pst 5a

Koosoleku juhatajad: Mall Hellam (Avatud Eesti Fond), Aet Kukk (Inimõiguste Instituut),

Osalesid: Liisa Pakosta (Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik), Karmen Laus (Välisministeerium), Kaisa Männik (Välisministeerium), Jaanus Kirikmäe (Välisministeerium), Reet Laja (ENUT), Kiira Gornischeff (Eesti Lastekaitse Liit), Aili Kala (Eesti LGBT Ühing), Sandra Vokk (SA Unitas), Kristiina-Maria Ploom (Eesti Pagulasabi), Liis Paloots (Rahvusvaheline Migratsiooniorganisatsioon), Timur Seifullen (Eestimaa Rahvaste Ühendus), Kersti Pärnamägi (Avatud Eesti Fond)

Protokollis: Kersti Pärnamägi (Avatud Eesti Fond)

Päevakava

1. Kohtumine uue soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku Liisa Pakostaga
2. 1325 arutelu (Naised, rahu ja julgeolek) – Karmen Laus, Kaisa Männik Välisministeeriumist
3. Pagulased – Pagulasabi
4. Inimõiguste Aastakonverents – Inimõiguste Instituut
5. Kooseluseaduse rakenduseadusest – LGBT Ühing
6. Kokkuvõtte Heaolu arengukavast – ENUT
7. Uudiseid inimõiguste ja lähiajaloo hariduse valdkonnast – SA Unitas
  - Tudengiprogrammid ja inimõiguste teemanädal Tallinna Ülikoolis;
  - Kogu Me Lugu lähiajaloo ja inimõiguste õppeplatvormi arendus;
  - Õpiku koostamine koostöös TLU-ga teemal "Inimõigused noorsootöös"
8. ÜRO Lapse õiguste konventsiooni täiendavast aruandest – Lastekaitse Liit
Koosoleku kokkuvõtmine

1. Kohtumine uue soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku Liisa Pakostaga

- Eesmärk on muuta büroo efektiivsemaks ja kaasaegsemaks (*Norra projekt lõppemas, alles jääb 3,25 riigi eelarvelist kohta*);
- Suurem tähelepanu ennetavatele tegevustele;
- Büroo on iseseisev, aga konsulteerib ministeeriumitega ja valitsusväliste organisatsioonidega;
- Peamised teemad tulevad kodanike pöördumiste kaudu (kohustus nendele reageerida). Hetkel on suur osa kaebusi seotud lasteaiakohtade puudusega, mistõttu vanemad on tööturul ebavõrdses olukorras. Kantselei eritähelepanu all olevad suunad on: puudega inimesed (töövõimereform sh), olukorra kaardistamine, palgalõhe ja sooline diskrimineerimine, ealine diskrimineerimine (nii noored, kui vanad);
- Projektidena on eelistatud need, mille mõjupind on suurem, kuluefektiivsed lahendused (väljasõidud Eesti piires, üritustel esinemine, koolitused)

Ümarlaua liikmete ootused kantseleile oodatud.

2. 1325 arutelu (Naised, rahu ja julgeolek) – Karmen Laus, Kaisa Männik, Välisministeerium

Karmen Laus andis ülevaate Eesti tegevuskava www.vm.ee/et/tegevused-eesmargid/inimoigused/sooaspekti-arvestamine-konfliktilahenduses-uro-jn-resolutsioon-1325 Esimene tegevuskava on lõppenud, teine on valmimisel ja loodetavasti kiidetakse heaks juba selle aasta lõpus. Olulised märksõnad: kahe- ja mitmepoolne arengukoostöö ja humanitaarabi, naiste juurdepääs haridusele, rohkem kaasatust kriisiriikides, Eesti enda teadlikkuse tõstmine, naiste kaasatus missioonidel ja esindatus, infovahetus riigi sees ja rahvusvahelisel tasandil. Teema võiks saada sissevõetud ka sõjaväe baasõpe õppekavadesse. Hetkel tegeleb teemaga aktiivselt Eesti NATO Ühing, aga kõik vabasektorist on oodatud kaasa tegutsema.

3. Pagulased – Kristiina-Maria Ploom, Pagulasabi

Kristiina-Maria andis ülevaate Pagulasabi käimasolevatest tegevustest. Hetkel tegeletakse aktiivselt tugiisiku süsteemi ülesehitamise, tugiisiku kandidaatide väljavalimise ja tugiisikutele mõeldud koolituste ettevalmistamisega. Oma soovist on teada andnud 200 inimest. Abipakkumised on erinevad, aga seda on ka vajadused. Pidevalt otsitakse ka keeleõpetajaid, igasugune info levitamine on teretulnud.

4. Inimõiguste aastakonverents – Aet Kukk, Inimõiguste Instituut

Aet andis ülevaate 10. detsembril toimuva konverentsi peateemadest. Kutse soovi korral tuleb võtta ühendust Aedaga, konverents on nimeliste kutsetega.

5. Kooseluseaduse rakenduseadusest – Aili Kala, LGBT Ühing

Nädala alguses anti RK menetlusse kooseluseaduse rakendamise seaduse eelnõu, mille jõustumisajaks on kavandatud 2016. aasta 1. jaanuar. Kõik saavad oma toetust näidata, kirjutades Õiguskomisjonile.

6. Kokkuvõtte Heaolu arengukavast – Reet Laja, ENUT

Reet andis kiire ülevaate koostamisel olevast arengukavast. Kõik huvilised saavad pöörduda lisainfo saamiseks Reeda poole. Ettepanekuid oodatakse kuni 4.11.

7. Uudiseid inimõiguste ja lähiajaloo hariduse valdkonnast – Sandra Vokk, SA Unitas

1. Tudengiprogrammid ja inimõiguste teemanädal Tallinna Ülikoolis – Kogu Me Lugu algatuse raames edendame koostööd Tallinna Ülikooliga. Tudengid viivad läbi videointervjuusid inimestega, kelle kontakte on Kogu Me Lugu algatuse raames

kogutud. Need on inimesed, kes on olnud represseritud või muul moel mõjutatud Saksa või Nõukogude okupatsioonirežiimidest;

2. Käimas on Kogu Me Lugu lähiajaloo ja inimõiguste õppeplatvormi arendus, pilootversioon valmib selle aasta lõpuks. Sellest teavitatakse ka listi liikmeid. Lõplikul kujul esitletakse 2018.a. Eesti 100 projektide raames;
3. Õpiku koostamine koostöös TLU-ga teemal "Inimõigused noorsootöös" – toimub Tallinna Ülikooli Pedagoogilise Seminari eestvedamisel, õpiku arendamisel ümarlaua aktiivne osalemine oodatud. Järgmise aasta veebruaris-märtsi planeeritud ka inimõiguste teemanädal tudengitele.

8. ÜRO Lapse õiguste konventsiooni täiendavast aruandest – Kiira Gornischeff, Lastekaitse Liit
Lastekaitse Liit ja õiguskantsleri kantselei koostavad täiendava aruande, mis avalikustatakse novembris. Aet tegi ettepaneku teha kahe aruande esitlus koos. Välisministeeriumi esindajad avaldasid soovi, et neile edastataks mõlemad raportid.

9. Timur Seifullen (Eestimaa Rahvaste Ühendus)

Timur avaldas muret venekeelse kogukonna hoiakute, esinevate konfliktide ja erinevate õppekavade osas. Kutsus üles ümarlaua liikmeid tegelema olukorraga.

10. Muud küsimused

- Privaatsuse tagamine tänapäeva ühiskonnas

IÕ ümarlaud esitas kevadel Katrin Nyman Metcalfi kandidatuuri ÜRO privaatsust käsitleva raporti eriraportööriks. Põhimõtteliselt osutus ta ka valituks 40 kandidaadi seast. Viimasel hetkel siiski langes liisk Malta esindaja kasuks. Ametlikku põhjendust ei tulnud. Samas tõi see protsess Katrinile piisavalt tähelepanu ja palju sarnaseid projektipakkumisi.

- 19.01.2016 tuleb esitada Eestil raport inimõiguste olukorra kohta. Välisministeerium kutsub ümarlaua liikmed eelnevalt Välisministeeriumisse arutelule. Siit ka ettepanek järgmine ümarlaud korraldada VM-is ja peale seda Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooni juures.

17:00 Koosoleku lõpetamine